RAAP België – Rapport 089

Aanleg rioleringsstelsel Tillegemstraat Brugge

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek – 2017E312

Nazareth

2017

Colofon

Opdrachtgever: Provincie West-Vlaanderen

Titel: Aanleg rioleringsstelsel Tillegemstraat, Brugge
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen
Bureauonderzoek - 2017E312

Status: definitief

Datum: 19/09/2017

Auteur: Nele Vanholme

Kaartvervaardiging: Louise Ryckebusch

Projectcode: 2017E312

Raapproject: TIBR01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Steenweg Deinze 72
9810 Nazareth
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2016
RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Op basis van het geleverd onderzoek zonder ingreep in de bodem, een bureaustudie, was het mogelijk om een gefundeerde uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed in de ondergrond van het projectgebied, de waarde ervan en de omgang hiermee.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Buiten de omwalling van het kasteel worden er voornamelijk grondsporen verwacht, en in mindere mate vondsten en vondstenconcentraties uit de steentijd. De grondsporen kunnen voornamelijk gelinkt worden aan de periode vóór de realisatie van het kasteel (de late middeleeuwen). Vanaf dan immers wordt het gebied rond het kasteel gebruikt als park, bos, akker- en weiland. Op die manier is het mogelijk dat oudere sporen binnen het park en domein gespaard bleven van recentere verstoring. Enkel rond het kasteel zijn mogelijk resten van het neerhof bewaard. Er mag dus worden verwacht dat de grondsporen zichtbaar zijn vlak onder de Ap-horizont.
Voor de kasteelsite zelf is mogelijk dat dempingen, heruitgravingen en gebruiksfases kunnen worden herkend in de gelaagdheid van de gracht. De laatste aanpassing dateert uit het einde van de 19de eeuw, wanneer de gracht in het zuiden zichtbaar van vorm veranderd.

1.3 Impactbepaling

De impact op het bodemarchief door de omschreven werken blijft sterk beperkt.
Er zijn twee trajecten waar de werkzaamheden zullen plaatsvinden: het traject Kasteel – Domeindreef en het traject Domeinhoeve – inspectieput Trutselaar.

A. Traject Kasteel - Domeindreef
- Op twee plaatsen worden er nieuwe pompstations voorzien: Ten zuiden van het kasteel, net buiten de walgracht (PP2, diepte 1,30 m) en ter hoogte van het sanitair van de volkstuintjes (PP1, diepte 1,40 m).
- Een bestaande persleiding vanaf het kasteel wordt aangesloten op PP2 (deze leiding kruist de gracht).
- Vanuit de conciërgewoning wordt ook een leiding op PP2 aangesloten. Dit gebeurt door middel van een buis met een diameter van 25 cm in een sleuf van 1,1 m breed en 1,75 m diep.
- Vanuit pompstation PP2 wordt een persleiding gelegd tot aan PP1. Dit gebeurt deels onder een verhard pad, in een sleuf van 0,65 breed en ca. 1 m diep. Hiervoor wordt het pad opgebroken tot een diepte van ca. 0,5 m (d.i. tot en met de bestaande fundering).
- Vanuit pompstation PPT 1 wordt het afvalwater naar de bestaand riolering in de Domeindreef vervoert, eveneens in een sleuf van ca. 0,65 breed en ca. 1m diep.

B. Traject Domeinhoeve - Inspectieput Trutselaar
- Nabij de hoeve wordt een nieuwe pompput voorzien waarvan een persleiding wordt aangelegd die wordt verbonden met de bestaande riolering van de Trutselaar. De diepte van deze put is 1,60 m.

- Op het einde van het traject wordt een nieuwe inspectieput geplaatst van 80 cm diep.

Algemeen blijft de bodemingreep zeer beperkt in oppervlak. Enkel voor bij het opbreken van de paden (over een ca. 466 m) wordt een strook van 3 tot 4 m uitgegraven (maximaal 1860 m²). Het gaat echter om de bestaande weg en zijn fundering, waarbij niet dieper dan 50 cm wordt gegraven. De aanleg van de leidingen gebeurt zoals vermeld in een sleuf van 0,65 cm breed. Voor de delen buiten de verharde paden is een bijkomende ingreep van 250 m².

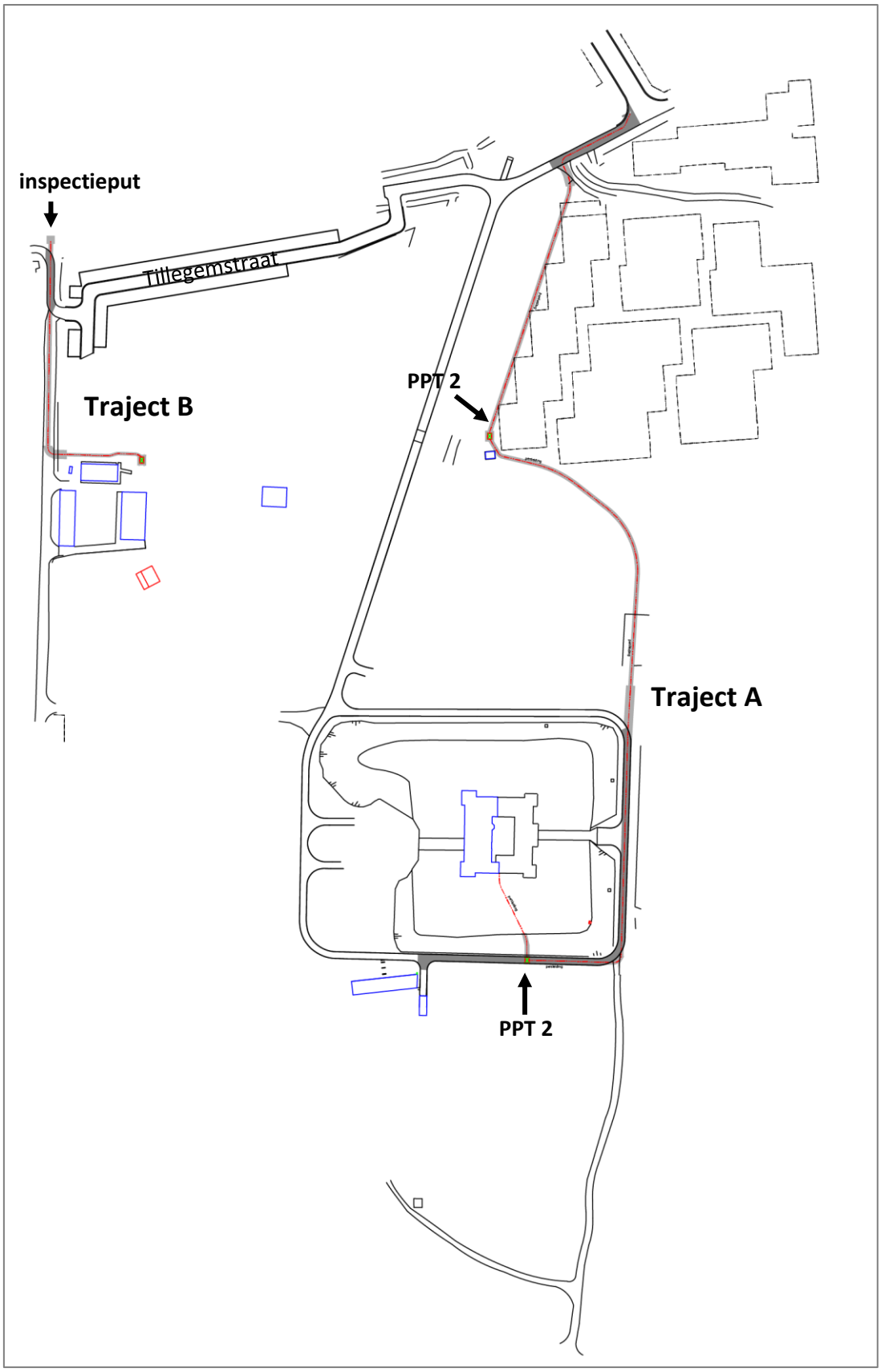
Algemene bodemingreep
- Buis conciërgewoning: ca. 60 m (lengte) x 1,1 m (breedte)= 66 m²
- Uitgraven en heraanleg paden: ca. 466 m (lengte) x 4 m (maximale breedte) =1860 m²
- Aanleg persleiding (zonder deel in de omwalling): ca. 600 m (lengte) x 0,65 m (breedte)=390 m²
- De aanleg van de leiding in de gracht gebeurt zonder ingreep in de bodem.

Enkel voor de meest zuidelijke sleuf is het mogelijk dat de oude walgracht wordt aangesneden, en zo verschillende pakketten worden geraakt. Door de geringe diepte van de verstoring zullen daarbij echter slechts de bovenste lagen worden geraakt. De kans is groot dat het gaat om de 19de-eeuwse dempingspakketten.

1.4 Waardering van de archeologische site

Ondanks de vrij grote kans dat er binnen het gebied archeologische sporen aanwezig zijn, is de kans zeer klein dat deze zullen worden aangetroffen in de smalle sleuven die worden aangelegd in functie van de werkzaamheden, noch bij het afgraven van de verharde paden. Ook het herkennen, benoemen, interpreteren en deze plaatsen binnen een ruimer archeologisch kader wordt hierdoor bemoeilijkt. De potentiële kenniswinst bij een eventueel archeologisch onderzoek wordt zeer laag ingeschat.
Enkel ter hoogte van de omwalling kunnen oudere pakketten worden aangesneden, al blijkt ook hier de kans klein, omwille van de geringe diepte van de bodemingreep. Daarbij wordt ook geen haakse doorsnede op dit deel van de gedempte wal uitgezet, waardoor de hoeveelheid aan belangrijke informatie die bij een eventueel terreinonderzoek wordt verkregen zeer laag zal zijn.

Omwille van deze reden worde er **geen verder onderzoek** aanbevolen.

figuur 1 Vereenvoudigd plan van de werkzaamheden. (bron: Ontwerpplan, provincie West-Vlaanderen)
Rood = aanleg leiding,
Grijs = opbreken bestaand pad;
Blauw = gebouwen

2 Programma van maatregelen

Niet van toepassing

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.